

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 12.09.2025 nr 1.2-3/2316-1/

Meie 22.09.2025 nr 5.2-2/23146-2

Eelnõu tagasiside

Sotsiaalkindlustusametile (SKA) on esitatud arvamuse avaldamiseks **riigihangete seaduse muutmise seaduse** eelnõu. SKA **toetab** kavandatud muudatusi, kuid peame oluliseks ära markerida järgmised tähelepanekud.

1. Eelnõu § 1 punkt 34 (RHS § 83 lõige 3). Tehtav muudatus on väga "juriidiline". Seadusesse võiks jääda valikuvõimalus, et aruandlus hakkab kas raamlepingu sõlmimisest või kui raamleping hakkab kehtima hiljem, siis selle kehtivusest. Lepinguid ei täida reeglina juristid ning sisuliselt kaasneks muudatusega asutusesisese õigusnõustamise vajadus küsimuses, mida tähendab "raamlepingu kehtima hakkamine". SKA praktikas hakkavad raamlepingud kehtima pigem lepingu sõlmimisest ja harvad on olukorrad, kus leping sõlmitakse pikalt ette. Selgusetuks jääb, kas kehtivusaja alguseks tuleb raamlepingu juures sellisel juhul lugeda esimese tellimuse/minikonkursi või sõlmimise kuupäeva, kui raamlepingus ei ole endas kuupäeva määratud. Samuti jääb selgusetuks seletuskirjas toodud seos töökoormuse vähenemisega, kuna aruanded lähevad registrisse automaatselt SAP-ist ja keegi neid käsitsi ei esita.

2. Eelnõu mõjude osas on hetkel selgitatud, kuidas hankijate koormus oluliselt ei muutu, kuivõrd hankereeglid pigem ühtlustuvad. Samas on koormuse käsitlus keskendunud lihthanke piirmäära ületavatele hangetele. Käsitlemata on aga mõju alla lihthanke piirmäära jäävatele hangetele. Sh, et täna osutab paljudele riigiasutustele (sh SKA-le) hanketeenust alates lihthanke piirmäärast RTK. Selles vaates väheneb piirmäärade tõstmisel küll RTK koormus ja hanked muutuvad eelduslikult kiiremaks, kuid analüüsimate on, kuidas selline muudatus teisi riigiasutusi mõjutab. Riigihangete registris viimase 6 kuu statistika kohaselt kohta on avaldatud väikehankeid ehk alla lihthanke piirmäära hankeid 919 ning lihthankeid 1154 ehk kõigest 200 võrra rohkem. See näitab, et hankijad eelistavad ka alla lihthanke piirmäära hankeid läbi viia riigihangete registris, mis on arvestades nt sotsiaalteenuste kõrgemaid piirmäärasid loomulik valik. Registris väikehanke läbiviimine on mõistlik viis piisava konkurentsi kaasamiseks ja läbipaistvuse tagamiseks. Nii on näiteks ka SKA hankekorruga sätestatud, et ka sotsiaal- ja eriteenused alates 30 000 eurot viiakse läbi registris. Kuigi asutusesiselt ollakse vabad neid piirmäärasid muutma, näitab registri statistika selget tendentsi, et suurema eelarvega hangetes eelistatakse registrit. Kuigi piirmäärade tõstmine on tervitatav ja SKA pooldab seda, ei saa jätta tähelepanuta, et sellel muudatusel on mõju ameti töökoormusele.

3. Lõpetuseks markeerime, et SKA praktikas kerkinud ka küsimusi hankelepingute ja halduslepingute sõlmimise menetluste omavahelisest vahekorrast, mistõttu teeme ettepaneku kaaluda, kas HKTS § 13 lõige 5 on vajalik ja asjakohane või pigem võiks kogu hankemenetlusega seotud teated jääda riigihangete registrisse? Meie hinnangul tekitab kehtiv regulatsioon bürokraatiat kui hange nagunii tehakse registris, kuna asutusesisene hankekord või RHS näeb nii. Ametlikud Teadaanded ei taga meie hinnangul võimalust jõuda paljude pakkujateni ega võimalda menetlust dokumenteerida. Seetõttu tekitab hanketeadete dubleerimine bürokraatiat ja ohtu, et mõni kohustus jääb täitmata – millel võib olla mõju välisvahenditest finantseerimise korral.

Lisaks võiks kaaluda, kas RTS § 2 lõike 2 punktis 6 võiks sisalduda erand, et Riigi Teatas ei pea avaldama sellist halduslepingut, mille kohta avaldatakse hanketeade ja riigihanke aruanne riigihangete registris. Ka see tekitab täiendavat töökoormust dubleerimise näol.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Maripuu
peadirektor

Andrus Jürgens
57833628, Andrus.Jurgens@sotsiaalkindlustusamet.ee

Marge Mägi
54720389, Marge.Magi@sotsiaalkindlustusamet.ee